

Jauniešu – bezdarbnieku nodarbinātības veicināšana

Rasa Dita Antone, Lolita Vilka

Rīgas Stradiņa universitāte, Sociālā darba katedra, Latvija

Ievads. Jauniešu bezdarbs ir viena no aktuālākajām problēmām Eiropas Savienības valstīs, arī Latvijā. Par jauniešu bezdarbu valstis maksā augstu cenu. Pētījumu dati parāda, ka Baltijas valstīs bez darba vai izglītības esošie jaunieši gadā izmaksā 1139 miljonus eiro, savukārt Latvijā – 522 miljonus eiro. Izglītība ir viens no galvenajiem faktoriem, kas ietekmē cilvēkkapitāla veidošanos. Tas ir nozīmīgs priekšnoteikums jauniešu iespējām atrast darbu un veidot savu karjeru. Latvijā Nodarbinātības valsts aģentūra (NVA) piedāvā kompleksus atbalsta pasākumus jauniešiem bezdarba mazināšanai un darba prasmju pilnveidošanai. Taču ir problēma: lai gan jauniešiem bezdarbniekiem tiek piedāvāti pakalpojumi darba spēju uzlabošanai, tomēr tajos iesaistās tikai neliela daļa mērķauditorijas. Daļa jauniešu pēc pakalpojumu programmu beigšanas darbu tomēr neatrod un ilgstoši neatgriežas darba tirgū.

Darba mērķis. Izpētīt cilvēkkapitālu veicinošo atbalsta pasākumu nozīmi jauniešu bezdarbnieku nodarbinātības veicināšanā.

Metodes. Dziļās intervijas, anketēšana, statistikas datu analīze, pētījumu un teorētiskās literatūras analīze.

Rezultāti. Pētījuma rezultāti parādīja, ka tikai 45% bezdarbnieku, kuri nebija piedalījušies apmācībās, bija informēti par piedāvātajiem pakalpojumiem (55% nebija vajadzīgās informācijas). Jauniešiem, kuri bija izmantojuši NVA pakalpojumus (14%), ir augsts kopējais apmierinātības līmenis ar piedāvātajiem darbspēju paaugstināšanas pakalpojumiem ar kupona metodi. Rezultāti parāda, ka jaunieši, kuri izmantoja šo pakalpojumu, uzskata, ka ir ieguvuši jaunas prasmes un kompetenci, lai sekmīgi konkurētu darba tirgū. Augstāku sasniegumu motivāciju uzrādīja jaunieši ar augstāko un vidējo vispārējo izglītību. Zemāki rezultāti bija jauniešiem ar pamatizglītību.

Secinājumi.

1. NVA apmācības pabeigušajiem jauniešiem, īpaši tiem, kuri atzīst sava cilvēkkapitāla indikatoru / īpašību papildināšanos, ir daudz lielākas iespējas iekļauties / atgriezties, konkurēt darba tirgū.
2. Ir nepieciešams pilnveidot jauniešu bezdarbnieku informēšanas un motivēšanas formas, lai panāktu labāku šīs mērķa grupas sasniedzamību, īpaši domājot par jauniešu – bezdarbnieku, kuri ir sociālās palīdzības saņēmēji, motivēšanu un iesaistīšanu darbspēju uzlabošanas pasākumos.

Cilvēkkapitāla attīstība ir viens no vissvarīgākajiem faktoriem, kas ietekmē darbaspēka tirgu. Jo ilgāk netiek veiktas aktivitātes cilvēkkapitāla indikatoru / īpašību papildināšanā, jo vājāka kļūst personas motivācija un cerības kaut ko savā dzīvē mainīt.